

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2024-08-13
Besvaras senast
2024-08-27

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2023/24:1052 Regeringens inställning till fideikommiss

Sveriges riksdag beslutade år 1963 om den så kallade avvecklingslagen (lag [1963:583] om avveckling av fideikommiss). Tanken var att systemet med fideikommiss skulle mönstras ut i takt med att de befintliga innehavarna gick bort. Lagstiftningen innebar emellertid att möjligheten finns för regeringen att förlänga fideikommiss ytterligare generationer. Så här långt har flera ansökningar som lämnats in om förlängningar beviljats av olika regeringar sedan 1963, även om det också skett avvecklingar och antalet har minskat.

Fideikommiss innebär ett stort avsteg från den sedvanliga arvsrätten. Eftersom egendomen ska hållas ihop, och inte splittras, så ärver ofta ett av syskonen hela fideikommisset. Det mest otidsenliga med systemet är att det är den äldste sonen som är arvtagare. Andra manliga släktingar kan också gå före döttrar till den som avlidit. Sverige är i dag det enda landet i Europa som har kvar systemet med fideikommiss.

De argument som brukar föras fram för att bevara systemet med fideikommiss handlar om kulturhistoriska värden. Dessa är förstås viktiga, men går att lösa. Det har många länder gjort före Sverige.

Regeringen kan välja att inte förlänga fideikommiss och därmed låta avvecklingslagen ha sin gång. Men om regeringen, och framtida regeringar, kommer att göra förlängningar finns risken att systemet kommer bevaras under lång tid framöver. I så fall finns skäl att åtminstone reformera systemet, genom att avskaffa den diskriminerande delen och möjliggöra även för kvinnor att ärva fideikommiss.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

Kommer ministern och regeringen att agera för att systemet med fideikommiss mönstras ut, eller kommer man annars att verka för att förändra regelverket så att också kvinnor kommer kunna ärva fideikommiss?

.....

Rasmus Ling (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann